T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

# RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ

www.balioglu.net

## 2020 YILI
## SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

**Eylül 2021**

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

# İÇERİK


| | |
|---|---|
| **RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU** | **1** |
| **RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU** | **34** |


www.balioglu.net

# T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

# RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ

## 2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

# İÇİNDEKİLER


1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ ..... 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU ..... 8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU ..... 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI ..... 9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ..... 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ ..... 12
7. DENETİM BULGULARI ..... 12
8. EKLER ..... 29


www.balioglu.net

# TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1:Teşkilat Yapısı ..... 2
Tablo 2:İdari Personel Kadro Durumu ..... 3
Tablo 3:Akademik Personel Kadro Durumu ..... 3
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu ..... 4
Tablo 5: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu ..... 5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri ..... 6
Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri ..... 6
Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL) ..... 7

www.balioglu.net

# KISALTMALAR

AŞ: Anonim Şirket

DMIS: Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi

EKAP: Elektronik Kamu Alımları Platformu

TL: Türk Lirası

www.balioglu.net

# BULGU LİSTESİ

**A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular**

1. Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Paylarının Bilançoda Görünmemesi

2. Üniversitenin Ortağı Olduğu Şirkete Ödenen Sermaye Payının Bilançoda Yer Almaması

3. Lisans, Sertifika, Sistem ve Bilgisayar Yazılımı Gibi Değerlerin Haklar Hesabında İzlenmeyip Doğrudan Giderleştirilmesi

**B. Diğer Bulgular**

1. Yapım İşi İhalesinin Kanuni Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulü ile Gerçekleştirilmesi

2. Doğrudan Temin Kapsamında Yapılan Alımların EKAP'a Kaydedilmemesi

3. Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Alımlarda Yasaklılık Sorgulaması Yapılmaması

4. Spor Toto Teşkilat Başkanlığıyla İmzalanan Reklam Sözleşmesi İle Hazine Taşınmazının Ticari Amaçla Kiraya Verilmesi

5. Vekâleten Dekan Görevlendirmelerinde Yükseköğretim Kanunu'nda Belirlenen Usule Uyulmaması ve Vekâlet Süresinin Uzatılması

6. Yükseköğretim Kanunu'nun 38'inci Maddesi Gereğince Başka Kurumlara Yapılan Görevlendirmelerin Geçici Olma Özelliğini Kaybetmesi

www.balioglu.net

# 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

## 1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Anayasa'nın yukarıda yer verilen hükmüne istinaden 17 Mart 2006 tarih ve 26111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5467 sayılı "Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, Yükseköğretim Kanunu, Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Telsiz Kanunu İle 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile kurulmuştur.

www.balioglu.net

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunudur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş

Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

## 1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır

Akademik yapısı Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri ile Araştırma ve Uygulama Merkezlerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, İç Denetim Birimi, Koordinatörlükler, Bilimsel Araştırma Birimi, Genel Sekreterlik, Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri ile Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır. Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadırlar.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi bünyesinde 13 fakülte, 5 yüksekokul, 3 enstitü, 7 meslek yüksekokulu bulunmaktadır. Üniversitenin akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat yapısı aşağıdaki gibidir.

www.balioglu.net

**Tablo 1:Teşkilat Yapısı**

| I. İdari Birimler | II. Akademik Birimler |
|---|---|
| • Rektör<br>• Rektör Yardımcıları<br>• Genel Sekreterlik<br>• İç Denetim Birimi<br>• Hukuk Müşavirliği<br>• Daire Başkanlıkları<br>Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı,<br>Bilgi İşlem Daire Başkanlığı,<br>İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı,<br>Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı,<br>Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı,<br>Personel Daire Başkanlığı,<br>Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı<br>Yapı İşleri Teknik Daire Başkanlığı<br>• Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü | • Rektör<br>• Rektör Yardımcıları<br>• Yönetim Kurulu<br>• Senato<br>• **Fakülteler**<br>Diş Hekimliği Fakültesi,<br>Eğitim Fakültesi,<br>Fen Edebiyat Fakültesi<br>Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi<br>Hukuk Fakültesi,<br>İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,<br>Mühendislik Fakültesi,<br>Su Ürünleri Fakültesi,<br>İlahiyat Fakültesi,<br>Tıp Fakültesi,<br>Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi,<br>Turizm Fakültesi,<br>Denizcilik Fakültesi |

| | |
|---|---|
| • Fakülte, Yüksek Okul ve Meslek Yüksek Okul Sekreterlikleri<br>• Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi<br>• Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü<br>• Basımevi ve Matbaa Müdürlüğü | • **Enstitüler:**<br>Fen Bilimleri Enstitüsü,<br>Sağlık Bilimleri Enstitüsü<br>Sosyal Bilimler Enstitüsü<br><br>• **Yüksekokullar**<br>Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Y.O<br>Sağlık Yüksekokulu,<br>Yabancı Diller Yüksekokulu,<br>Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu,<br>Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu<br><br>• **Meslek Yüksekokulları**<br><br>Ardeşen MYO,<br>Fındıklı MYO,<br>Sağlık Hizmetleri MYO,<br>Sosyal Bilimler MYO,<br>Teknik Bilimler MYO,<br>Pazar MYO,<br>Adalet MYO<br><br>**Uygulama ve Araştırma Merkezleri (14 adet) ile Uzaktan Eğitim Merkezi** |

www.balioglu.net

Üniversitede 2020 yılsonu itibariyle akademik ve idari personel sayısı toplam 1.515'tir. Bu personelden 1.121' i kadrolu akademik personel, 394'ü idari personeldir. Ayrıca 4 yabancı uyruklu sözleşmeli akademik personel, 42 sözleşmeli idari personel ve 356 işçi kadrosunda idari personel bulunmaktadır.

**Tablo 2:İdari Personel Kadro Durumu**

| | **Dolu** | **Boş** | **TOPLAM** |
|---|---|---|---|
| **Genel İdari Hizmetler** | 269 | 225 | 494 |
| **Sağlık Hizmetleri Sınıfı** | 55 | 143 | 198 |
| **Teknik Hizmetleri Sınıfı** | 57 | 50 | 107 |
| **Avukatlık Hizmetleri** | 2 | 2 | 4 |
| **Yardımcı Hizmetli** | 11 | 15 | 26 |
| **TOPLAM** | 394 | 435 | 829 |

**Tablo 3:Akademik Personel Kadro Durumu**

| **Unvan** | Kadroların Doluluk Durumu | | | İstihdam Şekli | |
|---|---|---|---|---|---|
| | **Dolu** | **Boş** | **Toplam** | **Tam zamanlı** | **Yarı zamanlı** |
| **Profesör** | 97 | 31 | 128 | 97 | - |
| **Doçent** | 111 | 43 | 154 | 111 | - |
| **Dr. Öğretim Üyesi** | 300 | 106 | 406 | 300 | - |
| **Öğretim Görevlisi** | 211 | 53 | 264 | 211 | - |
| **Araştırma Görevlisi** | 402 | 128 | 530 | 402 | - |
| **TOPLAM** | 1.121 | 3.61 | 1.482 | 1.121 | - |

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

## 1.3. Mali Yapı

www.balioglu.net

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 243.257.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine, yıl içinde 94.853.182,00 TL ödenek eklenmiş ve yıl içerisinde bu ödenekten 5.434.200,00 TL kurum içi aktarma suretiyle düşülmüş böylece toplam tahsis edilen ödenek 332.675.982,00 TL'ye ulaşmış olup, ödeneğin %96,4'u yani 320.962.409,68 TL'si kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2020 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleşmeleri aşağıda gösterilmiştir:

**Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu**

| 2020 Mali Yili Bütçe Giderleri Ve Ödenekler Tablosu | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **Ekonomik Kod** | **Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)** | **Toplam Ödenek (TL)** | **Toplam Harcanan (TL)** | **Gerçekleşme Oranı (%)** | **Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)** |
| 01-Personel Giderleri | 163.953.000,00 | 175.588.500,00 | 174.004.528,41 | 99 | 54,21 |
| 02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri | 24.069.000,00 | 25.097.000,00 | 24.937.463,74 | 99 | 7,77 |
| 03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri | 11.871.000,00 | 14.229.401,00 | 10.109.999,23 | 71 | 3,15 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 05-Cari Transferler | 4.990.000,00 | 4.883.350,00 | 4.741.065,74 | 97 | 1,48 |
| 06-Sermaye Giderleri | 38.374.000,00 | 112.877.731,00 | 107.169.352,56 | 95 | 33,39 |
| **TOPLAM** | **243.257.000,00** | **332.675.982,00** | **320.962.409,68** | **96,4** | **100** |

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri %96,4 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2020 giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %31,94 oranında aşılmıştır. Personel harcamaları %6,13, Sosyal Güvenlik Giderleri %3,61, Sermaye Giderleri %179,28 ile beklenenin üstünde gerçekleşirken, diğer giderler beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Bunun dışında, Üniversitede Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu destekleri / Erasmus Değişim Programı / Mevlana Değişim Programı / Farabi Değişim Programı / AB hibe işlemleri, Kalkınma ajansı destekleri olmak üzere 2020 yılı için toplam 5.547.210,39 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2020 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

www.balioglu.net

**Tablo 5: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu**

| **2020 Mali Yili Bütçe Gelirleri Tablosu** | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **Ekonomik Kodu** | **Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)** | **Gerçekleşen Tutar (TL)** | **Gerçekleşme Oranı (%)** | **Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)** |
| 03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri | 4.877.000,0( | 5.408.854,8 | 110,91 | 2,00 |
| 04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler | 235.048.000,0( | 258.292.250,0( | 109,89 | 95,33 |
| 05-Diğer Gelirler | 3.332.000,0( | 7.242.446,9( | 217,36 | 2,67 |
| **Ara Toplam** | **243.257.000,0(** | **270.943.551,7** | **111,38** | **100** |
| Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-) | | 67.713,2 | | |
| **NET TOPLAM** | **243.257.00,000** | **270.875.838,4** | **111,35** | **100** |

Buna göre 2020 yılında bütçe gelirleri %111,38 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2020 gelirlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %11,38 oranında artmıştır. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri %10,91, Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirleri %9,89 ve Diğer Gelirler %217,36 ile beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Üniversitenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık

seyri değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

**Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri**

| Bütçe Giderinin Çeşidi | 2018 Yılı (TL) (A) | 2019 Yılı (TL) (B) | 2020 Yılı (TL) (C) | 2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A] | 2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B] |
|---|---|---|---|---|---|
| Personel Giderleri | 117.033.874,66 | 146.844.679,22 | 174.004.528,41 | 25,47 | 18,50 |
| SGK Devlet Prim Giderleri | 16.422.012,67 | 21.161.416,18 | 24.937.463,74 | 28,86 | 17,84 |
| Mal ve Hizmet Alım Giderleri | 14.304.618,73 | 12.164.544,33 | 10.109.999,23 | -14,96 | -16,89 |
| Faiz Giderleri | - | - | - | - | - |
| Cari Transferler | 2.974.936,96 | 4.077.684,99 | 4.741.065,74 | 37,07 | 16,27 |
| Sermaye Giderleri | 61.932.044,42 | 46.510.680,96 | 107.169.352,56 | -24,90 | 130,42 |
| Sermaye Transferleri | - | - | - | - | - |
| **TOPLAM** | **212.667.487,44** | **230.759.005,68** | **320.962.409,68** | **8,50** | **39,08** |

www.balioglu.net

**Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri**

| Bütçe Gelirinin Çeşidi | 2018 Yılı (TL) (A) | 2019 Yılı (TL) (B) | 2020 Yılı (TL) (C) | 2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A] | 2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B] |
|---|---|---|---|---|---|
| Vergi Gelirleri | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri | 7.083.906,77 | 10.406.486,41 | 5.408.854,81 | 46,90 | -48,02 |
| Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler | 225.572.100,00 | 219.216.312,00 | 258.292.250,00 | -2,81 | 17,82 |
| Diğer Gelirler | 4.349.001,29 | 4.018.002,88 | 7.242.446,90 | -7,61 | 80,25 |
| Sermaye Gelirleri | - | - | - | - | - |
| **Toplam** | **237.005.008,06** | **233.640.801,29** | **270.943.551,71** | **-1,42** | **15,97** |
| Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-) | 119.851,11 | 80.229,94 | 67.713,28 | -33,05 | -15,60 |
| **Net Toplam** | **236.885.156,95** | **233.560.571,35** | **270.875.838,43** | **-1,40** | **15,98** |

Dönem faaliyet geliri 297.300.613,53 TL, indirim iade iskonto toplamı 67.713,28 TL, net geliri 297.232.900,25 TL, faaliyet gideri ise 252.984.681,02 TL olan Üniversitenin, 2020 yılını 44.248.219,23 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır. Faaliyet Sonuçları Tablosu aşağıya çıkartılmıştır.

**Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)**

| Faaliyet Giderleri | Faaliyet Gelirleri | İndirim, İade, Iskonto Toplamı | Net gelir | Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu |
|---|---|---|---|---|
| 252.984.681,02 | 297.300.613,53 | 67.713,28 | 297.232.900,25 | 44.248.219,23 |

Kamu idaresi bütçesi içinde gösterilmeyen sosyal tesisler, döner sermaye, şirketler, özel hesaplar gibi teşekküller hakkında aşağıda özet bilgilere yer verilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Yasa'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversite Döner Sermaye İşletmesi, 2020 yılını -1.276.225,04 TL dönem zararı ile kapatmıştır.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İktisadi İşletmesi ise, 2020 yılını 5.530,41 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

www.balioglu.net

Ayrıca Üniversitenin ortağı olduğu Teknokent bulunmaktadır. 22.05.2019 tarih ve 30781 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1129 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kurulan Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi-Türk-Alman Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi A.Ş.'dir. Üniversite, sermayesi 1.053.000,00 TL olan Teknokent AŞ'ye 100.000,00 TL sermaye ile %9,5 oranında ortaktır.

## 1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak T.C.

Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi (BMKYS) Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

www.balioglu.net

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

## 2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak

yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

## 3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

## 4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

www.balioglu.net

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

# 5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2020 yıl sonu itibarıyla; 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır:

5018 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde tanımlandığı üzere mali kontrol, kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri ifade etmektedir.

İç kontrol sisteminin ne olduğu, amacı, yapısı ve işleyişi 5018 sayılı Kanun'un beşinci kısmında, 55 ile 67'nci maddeler arasında belirlenmiştir. Buna göre, kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin yapısını aşağıda belirten unsurlar oluşturmaktadır:

- Harcama birimleri,
- Muhasebe ve malî hizmetler
- Ön malî kontrol
- İç denetim

Temel unsurları bu olan iç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

2020 yılı denetimi kapsamında, anılan mevzuat çerçevesinde, Kurum iç kontrol sistemi hakkında yapılan değerlendirmelere aşağıda yer verilmiştir.

Mevcudiyet değerlendirmesi yapılmış; Kurum stratejik planı ve bu planın yıllık uygulama dilimi olan performans programı ile faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içeren idare faaliyet raporunun mevcut olduğu görülmüştür.

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesinin sağlandığı görülmüş olup Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenmiştir. Aynı zamanda, yetkiler ve yetki devrinin sınırlarının açıkça belirlendiği ve bu sınırların personele yazılı olarak bildirildiği anlaşılmıştır.

www.balioglu.net

Üniversitenin 2020-2024 yıllarını kapsayan Stratejik Plan ve 2020 yılı İdare Faaliyet Raporunda, İdarenin misyonu ve vizyonu belirtilmiştir. Bu nedenle personelin tamamının idarenin misyon ve vizyonundan haberdar olduğu kabul edilmiştir. Misyonun gerçekleştirilmesini sağlamak üzere tüm birimler tarafından yürütülecek görevler yazılı olarak tanımlanmıştır.

2020-2024 yıllarını kapsayan stratejik plan idarenin kendi personelinin katkılarıyla hazırlanmıştır.

İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı hazırlanmış, İdare ise bütçesini stratejik plan ve performans programı ile uyumlu olarak hazırlamıştır.

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, İdare Faaliyet Raporlarında gösterilmekte ve duyurulmaktadır. Hazırlanan İdare Faaliyet Raporu zamanlılık kriteri açısındna değerlendirilmiş mevzuatta öngörülen süre içerisinde yayımlandığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Kurumsal risk yönetim çalışmaları için planlamanın ve çalışmaların devam ettiği tarafımıza bildirilmiş olmakla birlikte tamamlanmış bir çalışma olmadığı tespit edilmiştir. Birimlere ait görev tanımları ve iş akış şemaları oluşturmak için çalışmalara başlanmış ancak bu çalışmalar da henüz tamamlanmamıştır.

Üniversitede Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar hazırlanmış olup, bu esas ve usullere göre gerekli iş ve işlemler yürütülmektedir.

Üniversitede yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmaktadır.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmiştir. İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmış, eylem planında döner sermaye ile ilgili eylemler belirlenmiştir. Kurum tarafından söz konusu eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlendiği, planın revize edilmesi çalışmalarının takibinin yapıldığı ve raporlandığı beyan edilmiştir.

İç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirildiği ve değerlendirme formları ve raporların düzenlendiği ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirdiği ve rapora ilişkin güncellemeleri tamamlayıp uygun görüşüyle üst yöneticinin onayına sunduğu tarafımıza bildirilmiştir.

Üniversite bünyesinde 3 adet iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan ikisi doludur. İlgili iç denetim birimi tarafından iç kontrol sisteminin incelenmesi ve değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapıldığı, hazırlanan raporun üst yöneticiye sunulduğu, üst yöneticinin de ilgili rapory İç Denetim Koordinasyon Kuruluna gönderdiği tespit edilmiştir.

# 6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

# 7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

## A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

**BULGU 1: Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Paylarının Bilançoda Görünmemesi**

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin Döner Sermaye İşletmesinde 100.000,00 TL'lik sermaye payı bulunmasına rağmen söz konusu tutarın 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 163'üncü maddesinde; 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının döner sermayeli kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiği ve döner sermayeli kuruluşlara verilen sermayenin işletilmesi sonucunda ortaya çıkan ve özel kanunlarında sermayeye eklenmesine yetki verilen kârların bu hesaba kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Üniversite döner sermaye işletmesinin mali tablolarının incelenmesi neticesinde, 500 Sermaye Hesabında kayıtlı 100.000,00 TL tutarında Üniversite sermaye payının olduğu görülmüştür. Buna karşın Üniversitenin özel bütçesine ait 2020 yılı Bilançosunda ise 242 Döner

Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında söz konusu sermaye payının yer almadığı tespit edilmiştir.

Üniversite tarafından söz konusu sermaye payının 21.05.2021 tarih ve 4421 yevmiye numaralı muhasebe işlem fişi ile kayıtlara alındığı ifade edilmişse de, söz konusu hata 2020 yılı Bilançosuna yansımış ve 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 100.000,00 TL tutarında eksik görünmesine sebebiyet vermiştir.

**BULGU 2: Üniversitenin Ortağı Olduğu Şirkete Ödenen Sermaye Payının Bilançoda Yer Almaması**

Üniversitenin hissedarı olduğu Teknopark A.Ş.'ye ödediği sermaye payının bilançoda yer almadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ilişkin olarak düzenlenen "Hesabın niteliği" başlıklı 159'uncu maddesinde; söz konusu hesabın, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kâr ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayeler ile bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden, bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan Yönetmelik'in "Hesaba ilişkin" işlemler başlıklı 160'ncı maddesinde ise; mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nakdi sermaye ve gerekse ayni sermaye şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedileceği, sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların, kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ile Türk-Alman Üniversitesi ortaklığıyla kurulan Teknopark A.Ş.'nin özkaynak hesabında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin 100.000,00 TL tutarında ortaklık payı olduğu ancak söz konusu tutarın Üniversite Bilançosunda yer almadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının, Üniversite adına tanımlanması için Bakanlığa bağlı ilgili birimler ile gerekli yazışmaların yapıldığı, hesabın tanımlanması ile birlikte söz konusu tutarın kayıtlara alınacağı

www.balioglu.net

ifade edilmişse de, Teknopark A.Ş.'ye yatırılan ortaklık payının muhasebe kayıtlarına alınmaması, Üniversite 2020 yılı Bilançosunda 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 100.000,00 TL tutarında eksik görünmesine sebebiyet vermiştir.

**BULGU 3: Lisans, Sertifika, Sistem ve Bilgisayar Yazılımı Gibi Değerlerin Haklar Hesabında İzlenmeyip Doğrudan Giderleştirilmesi**

Üniversite tarafından kullanılmak üzere edinilen ve herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan lisans, sertifika, sistem ve bilgisayar yazılımı gibi değerlerin 260 Haklar Hesabında izlenmeyip doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Hesabın niteliği" başlıklı 194'üncü maddesinde;

*"(1) Haklar hesabı, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır.*"

hükmünün yanı sıra, aynı Yönetmelik'in, "Hesabın işleyişi" başlıklı 195'inci maddesinde;

*"(1) Haklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir: a) Borç 1) Bütçeye gider kaydıyla edinilen haklar bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaba, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, 325-Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.*"

hükmü yer almaktadır.

İlgili mevzuat hükümlerine göre; imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi maddi olmayan varlıkların izlenilmesi için 260 Haklar Hesabının kullanılması ve söz konusu hakların 260 Haklar Hesabının borcuna kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, 2020 yılı içerisinde Üniversitenin bu kapsamda yaptığı toplam 236.644,00 TL tutarındaki alımı, 260 Haklar Hesabı yerine, 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirmek suretiyle doğrudan giderleştirdiği görülmüştür. (Örnek yevmiye numaraları; 2225, 2288, 2289, 6021, 12472)

www.balioglu.net

Kamu idaresi tarafından, bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi varlıkların muhasebe kayıtlarının belirtildiği şekilde yapılmasına ilişkin ilgili birimlerle gerekli yazışmaların yapıldığı belirtilmişse de, söz konusu hatalı muhasebeleştirme işlemi, 2020 yılı Bilançosunda yer alan 260 Haklar Hesabının 236.644,00 TL tutarında eksik olarak görünmesine sebebiyet vermiştir.

## B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

**BULGU 1: Yapım İşi İhalesinin Kanuni Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulü ile Gerçekleştirilmesi**

Üniversite tarafından pazarlık usulü ile gerçekleştirilen 2020/433318 İKN'li "Ziraat Fakültesi Mini Çay Fabrikası İkmal Yapım İşi" ihalesinin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu uyarınca pazarlık usulü ile yapılabilme şartlarının oluşmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde;

"*İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.*

*...*

*Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. ...*" hükmü,

Aynı Kanun'un "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinde;

"*Aşağıda belirtilen hallerde pazarlık usulü ile ihale yapılabilir:*

*...*

*b) Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.*

...” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden, bu Kanun’a göre yapılacak ihalelerde temel usullerin açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü olduğu, pazarlık usulünün ise ancak yazılı hallerin gerçekleşmesi halinde başvurulacak istisnai bir yol olduğu anlaşılmaktadır.

Bir ihalenin Kanun’un 21’inci maddesinin (b) bendi uyarınca gerçekleştirilebilmesi için ise Kanun koyucu; doğal afet, salgın hastalık, can ve mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların ortaya çıkması üzerine can güvenliği açısından ihalenin ivedi olarak yapılması veya idare tarafından öngörülemeyen durumlar nedeniyle ihalenin ivedi olarak gerçekleştirilmesi gibi keskin sınırlar koymaktadır.

Yapılan incelemede, DOKAP (Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı) projesi kapsamındaki, ödeneği Üniversite tarafından karşılanmayan 2019/706936 İKN’li “Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi Mini Çay Fabrikası Yapım İşi”ne başlandığı ve girdi maliyetlerindeki artışlar nedeniyle DOKAP tarafından ayrılan proje bütçesi ile tamamlanamayacağı anlaşılan söz konusu işin, iş eksilişi yapılarak sonlandırıldığı görülmüştür. Ancak yaşanan Covid-19 salgınının idare tarafından öngörülemeyen bir durum olarak ortaya çıktığı ve söz konusu projenin 2020 yılı çay toplama sezonu sonlanmadan ivedilikle yapılması gerektiğinden bahisle, işin eksik kalan kısımları Kanun’un 21/b maddesi uyarınca gerçekleştirilen 2020/433318 İKN’li “Ziraat Fakültesi Mini Çay Fabrikası İkmal Yapım İşi” ihalesi kapsamında yaptırılmıştır.

İlk sözleşmenin Covid-19 salgını süresi içerisinde sonlandırılıp, ikmal ihalesi için Covid-19 salgınının idare tarafından öngörülemeyen bir durum olarak ileri sürülmesi ve sokağa çıkma yasaklarının olduğu günlerde çay toplama sezonu bitmeden işin ivedi olarak tamamlanması gerektiğinden bahisle söz konusu hususun Kanun’un 21/b maddesi içerisinde değerlendirilmesinin zorlama bir yorum olmaktan öteye geçemediği değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte 2020 yılının Mart ayı içerisinde Kamu İhale Kurumu tarafından yayımlanan “Coronavirüs (Covid-19) Tedbirleri Hakkında Duyuru” başlıklı duyuruda; salgın süresince ihalelerin elektronik olarak gerçekleştirilmesinin uygun olacağı ifadelerine yer verilmiş, böylece yapılacak her ihalenin salgın hastalık döneminde olunduğu iddiası ile 21/b maddesi uyarınca gerçekleştirilmesinin de önüne geçilmiştir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi tarafından projenin ilk olarak COVİD-19 salgını nedeniyle 60 günlük süre uzatımı verilmesi nedeniyle geciktiği ardından DOKAP tarafından sağlanan ödeneğin yetersiz kalması nedeniyle bitirilemeyip sözleşmesinin feshedildiği belirtilmiştir. İşin kalan kısmının yaş çay sezonuna yetiştirilebilmesi gerektiği ve yarım kalan yapının tehlike arz ettiği ayrıca salgın hastalık döneminde olunduğu tüm bu nedenlerle kalan kısmın ihalesinin Kanun'un 21/b maddesi uyarınca gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Ayrıca işin kalan kısmı düşük bir bedelle bitirildiğinden herhangi bir maliyet artışının da gerçekleşmediği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtildiği üzere Kamu İhale Kurumu tarafından yayımlanan "Coronavirüs (Covid-19) Tedbirleri Hakkında Duyuru" ile birlikte ihalelerin elektronik olarak gerçekleştirilmesinin uygun olacağı ifadelerine yer verilmiştir. Bu nedenle idareler salgın hastalık döneminde pazarlık usulü yerine elektronik ihale yöntemini tercih etmeli ve planlamalarını bu hususa riayet ederek gerçekleştirmelidir. Şayet COVİD-19 nedeniyle ihalelerin 21/b maddesi uyarınca gerçekleştirebilmesi uygun görülen bir husus olsaydı, bu süreçte tüm idarelerin ihalelerini bu usulle yapıyor olmaları gerekirdi.

www.balioglu.net

Ayrıca ihalenin 21/b maddesi uyarınca gerçekleştirilebilmesi için can veya mal güvenliği nedeniyle işin ivedi olarak bitirilmesi şartı Kanun'da ayrıca sayılmıştır. Tekrar belirtmek gerekir ki, sokağa çıkma yasaklarının olduğu günlerde çay toplama sezonu bitmeden işin ivedi olarak tamamlanması gerektiği ve fabrikanın yapı güvenliğinin olmadığından bahisle, söz konusu hususun Kanun'un 21/b maddesi içerisinde değerlendirilmesinin zorlama bir yorum olmaktan öteye geçemediği de açıktır.

Sonuç olarak yukarıda aktarılan sebeplerle gerekli şartlar tam olarak oluşmadığı halde 2020/433318 İKN'li "Ziraat Fakültesi Mini Çay Fabrikası İkmal Yapım İşi" ihalesinin pazarlık usulü ile gerçekleştirilmesinin Kanun'da belirtilen; saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenirlik, kamuoyu denetimi gibi temel ilkelerle bağdaşmadığı değerlendirilmektedir.

**BULGU 2: Doğrudan Temin Kapsamında Yapılan Alımların EKAP'a Kaydedilmemesi**

Üniversite tarafından doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımlarda EKAP'a kayıt zorunluluğunun yerine getirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temin kayıt formu" başlıklı 30.9.2'inci maddesinde; doğrudan temin yoluyla yapılan alımların, takip eden ayın onuncu gününe kadar

"Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak EKAP üzerinden kayıt altına alınması gerektiği düzenlemesine yer verilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde, Üniversitenin doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen alımlarında yukarıda aktarılan Tebliğ düzenlemesine riayet edilmediği ve söz konusu alımların EKAP üzerinden kayıt altına alınmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak mevzuat hükümlerinin yerine getirilmesi ve Üniversite'de uygulama birliğinin sağlanması amacıyla, tüm birimlerin doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirdiği alımları "Doğrudan Temin Kayıt Formu"nu doldurarak EKAP üzerinden kayıt altına alması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen alımların "Doğrudan Temin Kayıt Formu'' doldurarak EKAP üzerinden kayıt altına alması gerektiği doğrultusunda tüm birimlere yazı yazılarak gerekli tedbirlerin alınması talep edilmiş ve sürecin Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından periyodik olarak takip edileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

**BULGU 3: Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Alımlarda Yasaklılık Sorgulaması Yapılmaması**

Üniversite tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d maddesi uyarınca parasal limitler dahilinde yapılan alımların tamamına yakın bir kısmında, yüklenicilere yasaklılık sorgulamasının yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Teyit işlemleri" başlıklı 30.5'inci maddesinin 4'üncü fıkrasında;

"*4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.*"

düzenlemesi yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen Tebliğ düzenlemesinden de anlaşılacağı üzere; doğrudan temin ile alım yapıldığı takdirde kural olarak, alım yapılacak kişi hakkında yasaklılık teyidi yaptırılmamaktadır. Ancak bunun istisnası, Kanun'un 22/d maddesi ile düzenlenen parasal limitler dahilinde yapılan alımlardır. İlgili (d) bendi uyarınca alım yapıldığı takdirde, Elektronik Kamu Alımları Platformunda (EKAP) üzerinden yasaklılık teyidi gerçekleştirilmeli ve yasaklı durumda bulunduğu tespit edilen gerçek veya tüzel kişilerden alım yapılmamalıdır.

Yapılan incelemede, Üniversite tarafından Kanun'un 22/d maddesi uyarınca gerçekleştirilen alımların büyük bir kısmında yasaklılık teyidinin yapılmadığı görülmüştür. Aktarılan mevzuat hükmünün yerine getirilmesi ve Üniversitenin tüm birimlerinde uygulama birliğinin sağlanması amacıyla 22/d maddesi uyarınca gerçekleştirilen alımlarda yasaklılık teyidinin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından, 4734 Sayılı Kanunun 22/d maddesi uyarınca gerçekleştirilen alımlarda yasaklılık teyidinin yapılması gerektiği doğrultusunda tüm birimlere yazı yazılarak gerekli tedbirlerin alınması talep edilmiş ve sürecin Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından periyodik olarak takip edileceği ifade edilmiştir. Takip eden denetimlerde bulgu konusu hususun devam edip etmediğinin izlenmesi uygun olacaktır.

www.balioglu.net

**BULGU 4:Spor Toto Teşkilat Başkanlığıyla İmzalanan Reklam Sözleşmesi İle Hazine Taşınmazının Ticari Amaçla Kiraya Verilmesi**

Üniversiteye ön tahsisli arazi üzerinde yapılacak olan "Sahil Dolgu Sahası Spor ve Sosyal Rekreasyon Alanı Yapım İşi" nin tamamlanmasından sonra, bu alanlardaki spor tesislerinde bulunan panoların, reklam amacıyla kullanılmasına yönelik Spor Toto Teşkilat Başkanlığı ile Üniversite arasında reklam sözleşmesi imzalanmıştır.

13.01.2020 tarihinde imzalanan sözleşmenin konusu 4'üncü maddede "*1 adet sentetik çim yüzeyli futbol sahası, 2 adet basketbol sahası, 1 adet tenis kortu, 1 adet açık fitness sahası, 1 adet çok amaçlı saha, genç ofis, tırmanma duvarı, bisiklet yolu yaptırılabilmesi amacıyla bu sahalarda, tırmanma duvarında ve bisiklet yolunda Teşkilat Başkanlığı reklamlarının yer alması karşılığında Teşkilat Başkanlığınca Rektörlüğe reklam bedeli verilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek"* şeklinde tanımlanmıştır.

Söz konusu toplam 171.004,00 metre karelik dolgu alanının ön tahsisi, Milli Emlak Genel Müdürlüğünün 23.12.2016 tarih ve 36058 sayılı yazısı ile 2 yıllığına Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine yapılmıştır 2 yıllık bu süre içinde söz konusu alanda (Batı Park Proje

Alanı) dolgu işlemleri tamamlanmış ve ön tahsisin kesin tahsise dönüştürülmesi Üniversitenin 07.10.2020 tarih ve 509 sayılı yazısı ile talep edilmiş olup Milli Emlak İl Müdürlüğünden cevap yazısı beklenmektedir. Ön tahsis veya kesin tahsis durumunda Batı Park Proje Alanı Hazine taşınmazı niteliğindedir. Bu alandaki panoların reklam amacıyla kiralanması da ticari amaçlı bir kiralamadır.

Üniversiteye tahsisli taşınmazların kiralanması ve yönetilmesine ilişkin işlemler,2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik ve 300 sıra numaralı Milli Emlak Genel Tebliği hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Tarihi ve bedii değeri olmayan taşınmaz mallarla ilgili işlemler" başlıklı 74'üncü maddesinde *" Tarihi ve bedii değeri olanlar hariç Hazinenin özel mülkiyetindeki yerlerin satışı, kiraya verilmesi, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi esasları Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirlenir"* denilmektedir. Bu hükme istinaden çıkarılan ve 19.06.2007 tarih ve 26557 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik'in "Tahsisli ve kiralanmış yerlerdeki işlemler " başlıklı 70'inci maddesinin beşinci fıkrasında "*Bakanlık, bu taşınmazların üçüncü kişilere kiraya verilmesine ilişkin olarak adına tahsis yapılan İdarelerle protokol yapmaya yetkilidir"* denilmektedir.

www.balioglu.net

Bu yetkiye dayanılarak Rize Valiliği (Defterdarlık) ile Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi arasında bir Protokol imzalanmamıştır. Sadece yukarıda bahsedilen reklam sözleşmesi vardır. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun Ek 25'inci maddesine göre; kurumlar arasında protokol düzenlenmesi koşuluyla Hazine taşınmazlarının Üniversite tarafından eğitim, sağlık ve sosyal amaçlı olarak kiraya verilmesi ve bu kira gelirlerinin, üniversite bütçesine kaydedilmesi mümkündür.

Üniversiteye tahsisli taşınmazlar üzerinde herhangi bir inşaat yapılmamak ve irtifak hakkına konu edilmemek koşuluna da uyulacaktır.

Belirtilen hükümlere rağmen, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ile Spor Toto Teşkilat Başkanlığı arasında reklam sözleşmesi imzalanmıştır. Bu sözleşmeye göre sahil dolgu alanına yapılacak olan spor birimlerinin duvarlarına, reklam tabelalarının 5 yıl süre ile asılı olmasına karşılık Spor Toto Teşkilat Başkanlığı, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine KDV hariç olmak üzere 4.440.000,00 TL tutarında reklam bedeli ödeyecektir Aynı sözleşmenin 7'nci maddesinin

2'nci fıkrasında "*Teşkilat Başkanlığı, herhangi bir gerekçe göstermeksizin birinci fıkrada belirtilen reklam bedelinde uygun gördüğü miktarda indirim yapabilir; bu indirim nedeniyle Rektörlük herhangi bir hak talebinde bulunamaz.*" denilmektedir. Bu hükme göre; reklam bedelinin tutarı Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından istenildiği gibi değiştirilebilecek olup, Üniversitenin bu konuda belirleyici rolü yoktur.

Sözleşmenin ihale tarihinden çok önce 13.01 2020 tarihinde imzalandığı, ihale tarihinin ise 11.12.2020 olduğu anlaşılmıştır. IKN 2020/610372 sayılı ihalenin sözleşme bedeli 11.364.428,05. TL'dir. İhale konusu yapım işi tamamlandıktan sonra reklam sözleşmesinin uygulanması mümkün olabilecektir.

Teşkilat Başkanlığının, 4 numaralı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 450'nci maddesinde sayılan görev ve yetkilerinin başlıcaları, *"Yurt içinde ve yurt dışında yapılan her türlü spor müsabakası üzerine yurt içinde ve yurt dışında spora dayalı bahis ve şans oyunları düzenlemek, denetim ve gözetimi altında düzenletmek"* ve *"Spora dayalı bahis ve şans oyunlarına yönelik mevzuata aykırı iş ve eylemlerin önlenmesi için gerekli denetimleri yapmak, faaliyetlerde bulunmak ve tedbirleri almak"* şeklindedir

www.balioglu.net

7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 5'inci maddesinde ise, Kanun'un verdiği yetkiye dayalı olmaksızın spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis veya şans oyunlarını oynatanlar ya da oynanmasına yer veya imkân sağlayanlar için üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası öngörülmüş; farklı durumlar için değişen süre ve miktarlarda hapis ve para cezaları ile diğer cezai müeyyideler getirilmiştir. Aynı maddede; kişileri reklam vermek vb. şekillerde bahis ya da şans oyunlarını oynamaya teşvik edenler için de bir yıldan üç yıla kadar hapis ve adli para cezası öngörülmüştür.

Anayasa'nın 41 ve 58'inci maddelerinde de gençlerin ve çocukların korunmasına yönelik düzenlemeler getirilmiş, 59'uncu maddesinde ise; *"Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder."* hükmüne yer verilmiştir.

Anayasamızdaki bu düzenlemeler karşısında, özellikle gençlerin ve çocukların ruh ve beden sağlığı üzerinde olumsuz etkileri tartışmasız olan bahis ve şans oyunları gibi alışkanlıkların bu kuşaklara reklam yoluyla tanıtılarak yaygınlaştırılmaya çalışılmasından

ziyade, Teşkilat Başkanlığının kontrol ve gözetimi altında oynatılan oyunlardan elde edilen kaynağın, genç ve çocukların bu tür zararlı alışkanlıklara karşı korunması için kullanılması gerektiği düşünülmektedir.

Bu düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde, bahis ve şans oyunlarının reklama konu edilerek özendirilecek ve yaygınlaştırılması sağlanacak bir ticari faaliyet gibi değerlendirilmediği, tersine sıkı tedbir ve ağır cezalarla caydırılarak, sadece kontrol ve gözetim altında ve belirlenmiş sınırlar dâhilinde oynanmasına müsaade edildiği anlaşılmaktadır. Bu nedenlerle belirtilen sözleşme sosyal amaç da içermemektedir.

13.01.2020 tarihinde yapılan sözleşme 5 yıl süreli olup kira bedeli KDV hariç 4.440.000,00 TL'dir. Bu kiralama, eğitim, sağlık ve sosyal amaç içermediğinden, kiralama işlemlerinde Rize Defterdarlığı yetkilidir. Üniversite yetkisi dışında bir kiralama işlemi yapmıştır.

Kamu İdaresi cevabında; Üniversitedeki Zihni Derin Külliyesinin fiziki kapasitesinin arttırılması amacıyla Üniversite önündeki deniz alanının genişletilmesine karar verildiği ancak bu alanda yapılacak sosyal ve sportif amaçlı tesislerin bütçe imkânları ile tamamlanmasının mümkün olmayacağının değerlendirilmesi neticesinde yapılan girişimler sonucunda Spor Toto Teşkilat Başkanlığı ile Üniversite arasında bulguda yer verilen reklam sözleşmesinin imzalandığı belirtilmiştir.

Söz konusu sözleşme eğitim, sağlık ve sosyal amaçlı kiralama niteliği taşımamakla birlikte elde edilecek reklam gelirlerinin gençlerin bedenen ve ruhen sağlıklı birer birey olmalarını sağlamak amacıyla sosyal, kültürel ve sportif tesislerin yapılması için kullanılacağı açıklanmıştır.Bu açıklama ile belirtilen sözleşmenin eğitim, sağlık ve sosyal amaçlı bir kiralama niteliği taşımadığı Kamu İdaresi tarafından da kabul edilmiştir.

Üniversiteye ön tahsisli taşınmazlar üzerinde eğitim, sağlık ve sosyal amaç taşımayan kiralama uygulamalarına yer verilmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

**BULGU 5: Vekâleten Dekan Görevlendirmelerinde Yükseköğretim Kanunu'nda Belirlenen Usule Uyulmaması ve Vekâlet Süresinin Uzatılması**

Üniversite bünyesinde bulunan bazı fakülte dekanlarının asaleten atamalarının yapılmayarak, görevlerin vekâleten yürütüldüğü ve vekâlet süresinin Kanun'da öngörülen 6 aylık süreyi aştığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

2547 sayılı Kanun'un "Dekan" başlıklı 16'ncı maddesinde;

"*a. (Değişik: 14/4/1982 - 2653/2 md.) Atanması: Fakültenin ve birimlerinin temsilcisi olan dekan, rektörün önereceği, üniversite içinden veya dışından üç profesör arasından Yükseköğretim Kurulunca üç yıl süre ile seçilir ve normal usul ile atanır. Süresi biten dekan yeniden atanabilir.*

*Dekan kendisine çalışmalarında yardımcı olmak üzere fakültenin aylıklı öğretim üyeleri arasından en çok iki kişiyi dekan yardımcısı olarak seçer. (Ek: 2/1/1990 - KHK - 398/2 md.; Değiştirilerek Kabul: 7/3/1990 - 3614/2 md.) Ancak merkezi açık öğretim yapmakla görevli üniversitelerde, gerekli hallerde açık öğretim yapmakla görevli fakültenin dekanı tarafından dört dekan yardımcısı seçilebilir.*

*Dekan yardımcıları, dekanca en çok üç yıl için atanır.*

*Dekana, görevi başında olmadığı zaman yardımcılarından biri vekalet eder. Göreve vekalet altı aydan fazla sürerse yeni bir dekan atanır.*

*b. Görev, yetki ve sorumlulukları:*

*(1) Fakülte kurullarına başkanlık etmek, fakülte kurullarının kararlarını uygulamak ve fakülte birimleri arasında düzenli çalışmayı sağlamak,*

*(2) Her öğretim yılı sonunda ve istendiğinde fakültenin genel durumu ve işleyişi hakkında rektöre rapor vermek,*

*(3) Fakültenin ödenek ve kadro ihtiyaçlarını gerekçesi ile birlikte rektörlüğe bildirmek, fakülte bütçesi ile ilgili öneriyi fakülte yönetim kurulunun da görüşünü aldıktan sonra rektörlüğe sunmak,*

*(4) Fakültenin birimleri ve her düzeydeki personeli üzerinde genel gözetim ve denetim görevini yapmak,*

*(5) Bu kanun ile kendisine verilen diğer görevleri yapmaktır.*

*Fakültenin ve bağlı birimlerinin öğretim kapasitesinin rasyonel bir şekilde kullanılmasında ve geliştirilmesinde gerektiği zaman güvenlik önlemlerinin alınmasında, öğrencilere gerekli sosyal hizmetlerin sağlanmasında, eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve yayını faaliyetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesinde, bütün faaliyetlerin gözetim ve*

www.balioglu.net

*denetiminin yapılmasında, takip ve kontrol edilmesinde ve sonuçlarının alınmasında rektöre karşı birinci derecede sorumludur.*" denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de açıkça anlaşılacağı üzere, dekanlık görevinin asaleten yürütülmesi asıldır. Bu görevin hangi hallerde vekâleten yürütülebileceği yine ilgili Kanun maddesinde belirlenmiştir. Dekan görevinin başında olmadığı zamanlarda yardımcılarından biri yerine vekâlet edebilir. Bu görevin vekâleten yürütülmesi arızi durumlar için geçerli olup 6 aylık bir süre ile sınırlıdır. Söz konusu 6 aylık süre de bir hak değildir. 6 aylık süre dolu olan dekanlık kadrolarına çeşitli nedenlerle vekâlet edilmesi durumunda belirlenen bir sınırdır. Boş bulunan dekanlık görevine vekâlet için belirlenmiş bir süre değildir.

Ayrıca, 2547 sayılı Kanun'un belirlediği usul, dekanın görevi başında olmadığı zaman yardımcılarından birinin yerine vekâlet etmesidir. Ancak, söz konusu vekâleten görevlendirmeler, Üniversitenin talebi üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılmıştır. Söz konusu görevlendirme usulü Kanunun belirlediği usule aykırıdır.

www.balioglu.net

Vekâlet müessesesinin idare hukukunda yaygın bir idari işlem olduğu, ancak; 2547 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinde belirtilen vekâlet kavramının ise, idare hukukundan kaynaklanan klasik manadaki vekâlet kavramından farklı olduğu unutulmamalıdır. Belirtilen dolu kadro ve boş kadro kavramları 657 sayılı Kanun'da yer verilen dolu ve boş kadro kavramlarını ifade etmemektedir.

Bu bağlamda, 657 ile 2547 sayılı Kanunlardaki vekâlet kavramının birbirinden ayrı yorumlanması gerekmektedir.

Diğer taraftan, dekanlık görevi tek başına bir idari görev değildir. Dekanlık aynı zamanda ve daha öncelikli olarak akademik bir görevdir. Bunun en önemli delili de yine Kanun'un 16'ncı maddesinde ifade bulmuştur. Madde hükmünde de açıkça belirtildiği üzere, dekanlık görevi sadece profesör unvanına sahip kişilerce yerine getirilebilir.

Söz konusu hüküm uyarınca, bir kişinin dekana vekâlet edebilmesi, ancak usulüne uygun şekilde dekan olarak atanan kişinin geçici süre ile görevinin başında olmadığı durumlarda geçerlidir. Hatta madde hükmünde açıkça ifade edildiği üzere, bu şekilde vekâleten dekanlık görevinin 6 aylık süreyi aşması durumunda geçici olarak görevinin başında bulunamayan dekanın görevine son verilerek yerine Kanunda belirlenen usule uygun olarak yeni bir kişinin dekan olarak atanması gerekmektedir. Geçici olarak görevinin başında bulunmayan ve yerine bir yardımcısını vekil olarak bırakan kişinin, bu görevinden ayrılması

durumunda, Kanunda belirlenen 6 aylık süreye bakılmaksızın Kanunda belirtilen usule uygun olarak yeni bir kişinin dekan olarak atanması gerekmektedir. Kanunda dekan için belirlenen 3 yıllık görev süresi, mahiyeti itibariyle idari olmaktan çok akademik bir görev olan dekanlığın, hiç bir baskı altında kalmaksızın, tamamen bilimin ışığında yerine getirilebilmesi için bir güvence niteliğindedir.

2010 yılında kurulan Diş Hekimliği Fakültesine 2012 yılında kurucu dekan olarak atanan Profesörün, 2016 yılında vekâleten dekan olarak atanmasına ilişkin Rektörlük önerisi Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca ilgilinin kadrosunun Atatürk Üniversitesinde bulunması gerekçesiyle kabul edilmemiştir. Ancak 22.07.2020 tarihinde aynı öğretim üyesinin 2547 sayılı Kanun'un 40/b maddesine göre Recep Tayyip Üniversitesinde görevlendirildiği gerekçesiyle Dekanlığa vekâleten ataması YÖK tarafından kabul edilmiştir. Oysa 40/b madde uyarınca görevlendirmede de ilgilinin kadrosu kendi kurumunda saklı tutulmaktadır

Hukuk Fakültesi Dekanlık görevi de 02.08.2016- 15.10.2020 tarihleri arasında 4 yıl vekâleten yürütülmüştür. 15.10 2020 tarihinde ise Rektörlüğün teklifi üzerine YÖK Başkanlığı tarafından belirtilen Dekanlık görevinin Rektör tarafından yürütülmesi uygun bulunmuştur.

www.balioglu.net

Kamu İdaresi cevabında özetle; Üniversitenin yeni kurulan bir Üniversite olması nedeniyle bazı birimlerde özellikle profesör unvanlı öğretim üyesi temininde güçlük çekildiği ve vekâleten atama yoluna gidildiği belirtilmiştir.

Ancak Üniversite 17.03.2006 tarihinde kurulmuş olup, Karadeniz Teknik Üniversitesine bağlı iken kendisine devredilen birçok fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokulu ile enstitülerden oluşmaktadır. Devredilen birimlerin kuruluşu 2006 yılından daha gerilere gitmektedir.

2547 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinde belirtilen görevlerin gerçekleştirilmesi ve takip edilmesi bakımından Rektöre karşı birinci derecede sorumlu olan dekanlık görevi ile rektörlüğün aynı şahısta birleşmesi 2547 sayılı Kanun'un belirlediği usule aykırı olduğu gibi görev ve sorumlulukların tespitinde de sorunlara yol açabilecektir.

Üniversitenin asıl faaliyet alanı olan eğitim ve idari işlemler açısından önemlilik taşıyan dekanlık görevinin vekâleten gördürülmesi, bunun devamlılık arz etmesi ve atama usullerine uyulmaması ile Rektörün dekanlık görevini de üstlenmesinin Üniversitenin görevlerini sağlıklı bir biçimde yürütebilmesi açısından riskli olduğu değerlendirilmektedir.

**BULGU 6: Yükseköğretim Kanunu'nun 38'inci Maddesi Gereğince Başka Kurumlara Yapılan Görevlendirmelerin Geçici Olma Özelliğini Kaybetmesi**

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Kamu Kuruluşları ve Vakıflarda Görevlendirme" başlıklı 38'inci maddesinde;

*" Öğretim elemanları; ilgili kurumların talebi ve kendisinin muvafakati, üniversite yönetim kurulunun uygun görmesi ve rektörün onayı ile ihtiyaç duyulan konularda, özlük işlemleri kendi kurumlarınca yürütülmek kaydıyla, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında geçici olarak görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilenlerin, kadrosunun bulunduğu yükseköğretim kurumlarındaki aylık ve diğer ödemeler ile öteki hakları devam eder. Yükseköğretim Kurulu, bağlı birimleri ve Üniversitelerarası Kurul ile Adli Tıp Kurumunda görevlendirilenler hariç olmak üzere bu fıkra uyarınca görevlendirilenler döner sermayeden yararlanamaz.*

*Bu madde uyarınca görevlendirilen öğretim elemanları kendi kurumlarından alacakları aylık ve ödeneklerin yanı sıra, görevlendirildikleri kurumda yürüttükleri görev için birinci derecenin dördüncü kademesinde bulunan bir genel müdürün aylık ve ek gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunan tutarı geçmemek üzere ilgili bakan tarafından tespit edilecek miktarı net olarak ikinci görev aylığı şeklinde ayrıca alırlar. Bunlar görevlendirildikleri kurumlarca kendilerine bu suretle yapılan ödemeleri döner sermayelere yatırmak zorunda değildirler. Bunlara görev yapacakları kurumca bu ödeme dışında başkaca bir ödeme yapılmaz..."* denilmektedir.

Yukarıda yer alan hükme göre; bu madde kapsamında görevlendirilenler gittikleri kurumda geçici olarak görevlendirilmekte ve karşılığında ikinci görev aylığı almaktadırlar. Görevlendirilen bu kişilere ikinci görev aylığı dışında ayrıca bir ödeme yapılmayacaktır ve yapılan ikinci görev aylığı da döner sermayeye yatırılmak zorunda değildir

Öğretim elemanları 2547 sayılı Kanun'un 38'inci maddesine göre; Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görevlendirileceklerdir. Anılan Kanun maddesinde görevlendirme süreleri ile ilgili bir düzenleme yer almamaktadır. Öğretim elemanlarının görevlendirme süreleri ile ilgili teklifler, kurumdan kuruma değişiklik gösterebilmektedir. Oysa belirtilen Kanun maddesinde bu görevlendirmenin geçici olduğu açıkça belirtilmiştir.

www.balioglu.net

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Kurumlar arası geçici süreli görevlendirme" başlıklı Ek madde 8'de "…. *memurlar, kamu yararı ve hizmet gerekleri sebebiyle ihtiyaç duyulması hâlinde kurumlarınca, Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü alınarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarında altı aya kadar geçici süreli olarak görevlendirilebilir*" denilmektedir.

Geçici görevlendirme, kamu mevzuatına göre (657 sayılı Kanun'un geçici süreli görevlendirme ve kısmi zamanlı çalışmaya ilişkin hükümleri ile 4857 sayılı İş Kanunu'nun kısmi zamanlı çalışma hükümleri), belirli bir zaman aralığında (3 ay, 6 ay gibi), başka kurum ve kuruluşlarda çalışma anlamına gelmektedir. İş Kanunu'nda bu süre 4 ay Devlet Memurları Kanunu'nda ise 6 ay ile sınırlandırılmıştır. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde 38'inci madde uyarınca yapılan görevlendirmelerden biri 5 yıl diğeri ise 2 yıl sürelidir. Bu süreler geçici olmaktan uzaktır ve görevlendirmeyi sürekli kılmaktadır. Kısa bir süre için öngörülen ikinci görev aylığının da yıllarca ödenmesine yol açmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında; 2547 sayılı Kanun'un 38'inci maddesi kapsamında yapılacak görevlendirme sürelerinin belirlenmesinde, varsa karşı kurumun mevzuatında yer alan sürelerin; yoksa karşı kurumun talep ettiği sürelerin dikkate alındığı belirtilmiştir.

Belirtilen nedenlerle 2547 sayılı Kanun'un 38'inci maddesi uyarınca yapılan görevlendirmelerde, görev süresinin genel hükümlerde belirtilen "geçici görevlendirme" süresi olan azami altı ayı geçmemesi ve altı aydan fazla ikinci görev aylığı ödenmemesi gerektiği düşünülmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

# 8. EKLER

## EK 1: İZLEME

| Önceki Yıl Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu | | | |
|---|---|---|---|
| **Bulgu Adı** | **Yıl** | **İdare Tarafından Yapılan İşlem** | **Açıklama** |
| Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması | 2019 | Kısmen Yerine Getirildi | İdare tarafından üniversitenin bazı yerleşkelerinde imar planı düzenlemesi, bazılarında kamulaştırma ve bazılarında ise yeni inşaatlar devam etmekte olduğundan cins tashih işlemlerinin tam olarak yapılamadığı anlaşılmıştır. İdare bu hususta konuyu yakından takip etmektedir. |
| Taşınır İşlemlerinin Yürütülmesinde Mevzuata Aykırılıklar Bulunması | 2019 | Kısmen Yerine Getirildi | Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususun ortadan kaldırılabilmesi adına gerekli çalışmalara başlanmıştır. |

www.balioglu.net

# T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

# RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
# DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ
## 2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

# İÇİNDEKİLER


1. **KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ ..... 34**
2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU ..... 37**
3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU ..... 38**
4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI ..... 38**
5. **DENETİM GÖRÜŞÜ ..... 38**
6. **DENETİM BULGULARI ..... 39**


www.balioglu.net

# KISALTMALAR

DMIS: Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi

EKAP: Elektronik Kamu Alımları Platformu

TL: Türk Lirası

www.balioglu.net

# BULGU LİSTESİ

**A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular**

1. Haklar Hesabına Kaydedilmesi Gereken Tutarların Doğrudan Giderleştirilmesi

2. Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

**B. Diğer Bulgular**

1. Doğrudan Temin Kapsamında Yapılan Alımların EKAP'a Kaydedilmemesi

2. Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Alımlarda Yasaklılık Sorgulaması Yapılmaması

www.balioglu.net

# 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

## 1.1. Mevzuat ve Görevler

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü, döner sermaye kapsamına giren faaliyetlerini gerçekleştirmek amacıyla 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 14'üncü maddesi ile *"Döner sermaye"* başlıklı 58'inci maddesinin (a) bendinin birinci fıkrasına istinaden, 12.04.2008 tarih ve 26845 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği" ne istinaden kurulmuş olup 01.04.2010 tarihinde faaliyetine başlamıştır.

Söz konusu Yönetmelik'in "*İşletmenin faaliyet alanları"* başlıklı 5'inci maddesiyle, İşletme faaliyet alanına giren iş ve hizmetler;

a) Üniversitede ve ona bağlı sağlık hizmeti veren birimlerde klinik, poliklinik, laboratuvar, muayene, tahlil, tetkik, tedavi, ameliyat, girişimsel işlemler ve bakım hizmetleri ile ilgili faaliyetlerde bulunmak, sağlık hizmetleri ile ilgili açılmış olan yataklı ve yataksız tedavi kurum ve birimlerini işletmek,

b) Turizm ve otelcilik faaliyetleri kapsamında; uygulama oteli işletmek, yiyecek, içecek, konaklama hizmetleri vermek ve bu amaç doğrultusunda ilgili tesisleri işletmek,

c) Yükseköğretim kurumları dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilecek konularda bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama ve benzeri hizmetleri yapmak, uzaktan ve yüz yüze seminer düzenlemek ve kurs açmak, toplantı, konferans, panel ve sempozyumlar düzenlemek, yurt içi ve yurt dışındaki öğrencilere yazılı sınavlar yapmak,

ç) Danışmanlık, kontrol, muayene ve benzeri hizmetler vermek, analiz, ölçüm, test ve kalibrasyon yapmak,

d) Faaliyet alanlarına uygun araştırma ve uygulama yapmak; bilimsel sonuçların uygulanmasını ve teknolojiye dönüşümünü sağlamak,

e) Eğitim-öğretime yönelik uygulamalarla sınırlı kalmak üzere grafik tasarımı, afiş, broşür, sergi ve fuar düzenlenmesi, iç ve dış mekan düzenlemeleri ve benzeri hizmetleri yapmak,

www.balioglu.net

f) Üniversitenin eğitim-öğretim ve uygulama faaliyeti ile ilgili her türlü basım ve yayım hizmetlerini yapmak,

g) Üniversite-sanayi işbirliği kapsamında çalışmalar yapmak, sanayi kuruluşlarınca üretilen çeşitli malların standartlara uygunluğu konusunda raporlar düzenlemek, analiz ve ölçümler yapmak, projeler hazırlamak veya uygulamak,

ğ) Laboratuvar ve atölyelerde her çeşit alet, cihaz, makine ve benzerlerinin üretim, bakım ve onarımını yapmak,

h) Pedagojik formasyon, yabancı dil, yabancılara Türkçe öğretimi, bilgi işlem, yazılım ve donanım, bilirkişilik, arabuluculuk eğitimi gibi konularda uzaktan ve yüz yüze eğitim hizmetleri yapmak,

ı) Beden eğitimi, spor ve antrenörlük alanlarında; seminerler, eğitim programları, yarışmalar düzenlemek, bu amaçla ilgili spor tesislerini işletmek, sportif alanda bireysel ve takım olarak performans değerlendirmesi, psikolojik danışmanlık, diyet analiz ve kontrolü, antrenman planlaması, sporcu sağlığını koruma ve geliştirmeye yönelik hizmetlerde bulunmak,

i) Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları alanlarında; eğitim-öğretime yönelik uygulamalarla sınırlı kalmak üzere grafik tasarımı, afiş-broşür, sergi, fuar çalışmaları yapmak, iç ve dış mekan düzenlemeleri, birimlerin faaliyet alanları ile ilgili tanıtım ve reklam filmleri, senaryo, prodüksiyon, tiyatro, film, video, slayt, fotoğraf, ilan, yayın, rölöve, restorasyon, radyo-TV, resim, heykel çalışmaları yapmak, müzikli oyunlar ve tiyatro oyunları yazılmasını, sahnelenmesini sağlamak, bale ve tiyatro temsilleri ile konser ve resitaller düzenlemek ve benzeri hizmetleri yapmak, bu hizmetlere ilişkin raporlar düzenlemek,

j) Mevcut fiziksel kapasiteyi değerlendirerek hizmet birimlerinin faaliyet alanı ile sınırlı olmak üzere mal ve hizmet üretiminde bulunmak ve Yönetim Kurulunun izni alınmak koşuluyla üretilen mal ve hizmetleri pazarlamak ve satımı yapılmak üzere satış ve teşhir yerleri açmak.

Olarak belirlenmiştir.

## 1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Döner Sermaye İşletmesinin Yönetim Kurulu, Üniversite Yönetim Kuruludur. Üst yöneticisi rektördür. Rektör bu yetkisini uygun gördüğü ölçüde yardımcılarına, dekanlara veya enstitü, yüksekokul, araştırma ve uygulama merkezi müdürlerine devredebilir. Üniversite

www.balioglu.net

Yönetim Kurulu da yetkilerini uygun gördüğü ölçüde, kuracakları yürütme kuruluna devredebilir. Yürütme Kurulu, Üniversite Yönetim Kurulunca seçilecek bir rektör yardımcısı ile dekanlar, yüksekokul müdürleri ve diğer öğretim üyeleri arasından seçilecek üç kişi ve bir muhasebe yetkilisi olmak üzere toplam beş kişiden oluşur.

İşletme yönetimi ve teşkilatı, yönetim kurulu, üst yönetici, işletme müdürü, harcama yetkilileri, gerçekleştirme görevlileri, taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri, mutemetler, memurlardan oluşmaktadır. İşletme bünyesinde 2020 yılında 14 birim faaliyet göstermektedir. İşletme Müdürlüğünde, 1 İşletme Müdürü ile 3 idari personel bulunmaktadır. İdari personelin kadroları özel bütçededir.

Kurumun saymanlık hizmetleri, T. C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

İşletmenin, T. C. Milli Eğitim Bakanlığı, T. C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, T. C. Sosyal Güvenlik Kurumu ve Yükseköğretim Kurulu ile ilişkisi bulunmaktadır.

## 1.3. Mali Yapı

www.balioglu.net

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Dolayısıyla, 5018 sayılı Kanun'un bütçe ile ilgili hükümlerine tabi olmayan işletme bütçesi, adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta olup; kamu idaresinin üst yöneticisi olan Rektör tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

Başlangıç bütçesi 19.079.500,00 TL olarak tahmin edilen İşletmenin 2020 bütçe gideri 10.448.832,44 TL TL, bütçe geliri ise 10.021.872,62 TL olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılı bilançosuna göre İşletmenin sermayesi 100.000,00 TL olup, toplam aktif büyüklüğü ise 6.928.055,72 TL'dir.

2020 yılı gelir tablosuna göre gelir toplamı 8.535.666,14 TL, gider toplamı 9.811.891,18 TL olan Döner Sermaye İşletmesi, yıl sonu itibarıyla dönemi -1.276.225,04 TL net zararla tamamlamıştır.

## 1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama

işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını, kıyasen uygulamakta olup; T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş Veriler Defteri,
- Geçici ve Kesin Mizan,
- Bilanço,
- Gelir Tablosu,
- Envanter Defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

## 2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak

www.balioglu.net

işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

## 3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

## 4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

## 5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde

belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

# 6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

## A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

**BULGU 1: Haklar Hesabına Kaydedilmesi Gereken Tutarların Doğrudan Giderleştirilmesi**

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi tarafından 260 Haklar Hesabına kaydedilmesi gereken yazılım, sistem ve lisans niteliğindeki alımlarının 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına kaydedilmek suretiyle doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

www.balioglu.net

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabına ilişkin olarak düzenlenen "Hesabın niteliği" başlıklı 222'nci maddesinde; söz konusu hesabın, bedeli karşılığı edinilen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi tarafından 2020 yılı içerisinde bilgisayar yazılım programı lisansı veya sistem/lisans niteliği taşıyan alımlar için toplam 128.040,20 TL tutarında harcama yapıldığı, ancak kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan bu harcamaların 260 Haklar Hesabında izlenmeyip 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabında muhasebeleştirilerek doğrudan giderleştirildiği görülmüştür. Kurum Bilançosunda 260 Haklar Hesabı hiç yer almamaktadır.

Kamu idaresi tarafından, bulguda belirtilen alımların hizmet alım sözleşmesi kapsamında yapıldığı, alımların lisans yazılım patent alımı olmayıp bunlara ilişkin hizmet alımı olduğu bu nedenle doğrudan giderleştirmek suretiyle muhasebeleştirildiği belirtilmiştir.

Ancak bu tür maddi olmayan duran varlıkların 260 Haklar Hesabına kaydedilmesi için, sözleşme türünün mal veya hizmet sözleşmesi olmasının bir önemi bulunmamaktadır. Var olan

bir yazılım, lisans ve sistemi geliştirmek veya güncellemek için olsa dahi, Amortisman ve Tükenme Payları Genel Tebliği'nin 6'ncı maddesine göre, bu varlıklar için yapılan 14.000 TL'yi aşan harcamalar değer artırıcı harcama olarak kabul edildiğinden, bu harcamaların varlığın değerine eklenerek muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir. İşletmenin daha öncesinde de 260 Haklar Hesabında kayıtlı hiçbir tutarının bulunmaması; bu tür alımların doğrudan giderleştirmek suretiyle muhasebeleştirilmesinin İşletme için yaygın bir uygulama haline geldiğini göstermektedir.

Sonuç olarak söz konusu hatalı muhasebeleştirme işlemlerinin, 2020 yılı Bilançosunda 260 Haklar Hesabının 128.040,20 TL tutarında eksik görünmesine sebebiyet verdiği değerlendirilmektedir.

**BULGU 2: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi**

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün 2020 yılı içerisinde vadeli mevduatlar ile repo işlemlerinden toplam 178.224,18 TL faiz geliri elde ettiği görülmüş; ancak bunlara ilişkin muhasebe kayıtları incelendiğinde tahakkuk eden faiz gelirinin gelir vergisi stopajı düşülerek net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Gelir tablosu ilkeleri" başlıklı 35'inci maddesinde; gerçekleşen gelirlerin olduğundan fazla veya eksik olarak gösterilemeyeceği ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in "Gayrisafilik ilkesi" başlıklı 54'üncü maddesinde; gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça gayrisafi olarak kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in 102 Bankalar Hesabına ilişkin olarak düzenlenen "Hesabın işleyişi" başlıklı 74'üncü maddesinde; banka tarafından hesaplanıp muhasebe biriminin hesabına kaydedildiği bildirilen faiz gelirlerinden tevkifat tutarları düşüldükten sonra kalan kısmın bu hesaba, faiz gelirlerinden yapılan tevkifatların ise 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabına kaydedilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, tahakkuk eden faiz gelirlerinin, stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutarı üzerinden 642 Faiz Gelirleri Hesabında, buna ilişkin olarak stopaj yapılan vergi ve benzeri giderlerin de 193 Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün 2020 yılı vadeli mevduat hesapları ile repo işlemlerinden elde ettiği faiz gelirleri toplamının brüt olarak 210.304,532 TL (178.224,18x1,15) olduğu, ancak 642 Faiz Gelirleri Hesabının, brüt faiz gelirlerinden stopaj tutarlarının düşülmüş haliyle, 178.224,18 TL alacaklandırıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından gelecek yıllarda söz konusu hesabın kullanılacağı belirtilmişse de, söz konusu hatalı muhasebeleştirme işlemleri, 2020 yılı Gelir Tablosunda 642 Faiz Gelirleri Hesabının 32.080,35 TL tutarında eksik görünmesine sebebiyet vermiştir.

## B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

**BULGU 1: Doğrudan Temin Kapsamında Yapılan Alımların EKAP'a Kaydedilmemesi**

www.balioglu.net

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi tarafından doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımlarda EKAP'a kayıt zorunluluğunun yerine getirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temin kayıt formu" başlıklı 30.9.2'inci maddesinde; doğrudan temin yoluyla yapılan alımların, takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak EKAP üzerinden kayıt altına alınması gerektiği düzenlemesine yer verilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde, İşletmenin doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen alımlarında yukarıda aktarılan Tebliğ düzenlemesine riayet edilmediği ve söz konusu alımların EKAP üzerinden kayıt altına alınmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak mevzuat hükümlerinin yerine getirilmesi ve İşletme birimlerinde uygulama birliğinin sağlanması amacıyla, tüm birimlerin doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirdiği alımları "Doğrudan Temin Kayıt Formu"nu doldurarak EKAP üzerinden kayıt altına alması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından, doğrudan temin kapsamında yapılan alımların 2021 yılı itibarıyla EKAP'a kaydedildiği belirtilmişse de kanıtlayıcı herhangi bir evrak gönderilmemiştir.

Bulgu konusu hususun devam edip etmediğinin gelecek dönemlerde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

**BULGU 2: Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Alımlarda Yasaklılık Sorgulaması Yapılmaması**

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d maddesi uyarınca parasal limitler dahilinde yapılan alımlarda, yüklenicilere yasaklılık sorgulamasının yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Teyit işlemleri" başlıklı 30.5'inci maddesinin 4'üncü fıkrasında;

"*4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.*"

Düzenlemesi yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen Tebliğ düzenlemesinden de anlaşılacağı üzere; doğrudan temin ile alım yapıldığı takdirde kural olarak, alım yapılacak kişi hakkında yasaklılık teyidi yaptırılmamaktadır. Ancak bunun istisnası, Kanun'un 22/d maddesi ile düzenlenen parasal limitler dahilinde yapılan alımlardır. İlgili (d) bendi uyarınca alım yapıldığı takdirde, Elektronik Kamu Alımları Platformunda (EKAP) üzerinden yasaklılık teyidi gerçekleştirilmelidir.

Yapılan incelemede, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi tarafından Kanun'un 22/d maddesi uyarınca gerçekleştirilen alımlarda yasaklılık teyidinin yapılmadığı görülmüştür. Aktarılan mevzuat hükmünün yerine getirilmesi ve Kurumun tüm birimlerinde uygulama birliğinin sağlanması amacıyla 22/d maddesi uyarınca gerçekleştirilen alımlarda yasaklılık teyidinin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından, 2021 yılından itibaren 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 22/d maddesi uyarınca parasal limitler dâhilinde yapılan alımlarda yasaklılık sorgulamasının yapıldığı ifade edilmişse de kanıtlayıcı herhangi bir evrak gönderilmemiştir. Bulgu konusu

www.balioglu.net

hususun devam edip etmediğinin gelecek dönemlerde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net